

Оксана Хапіна

к. філол. наук, доцент кафедри теоретичної
та прикладної фонетики англійської мови
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

ПРОСОДИЧНА ВИДІЛЕНІСТЬ ХЕДЖІВ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ КІНОДИСКУРСІ

Хеджинг як мовленнєва або дискурсивна стратегія (Elswyk, 2022, 345; Fraser, 2010, 16; Романченко, 2017, 312) спрямований на зниження сили висловлювання, створення невизначеності, зняття з адресанта відповідальності за достовірність твердження, зниження ступеня ризикованості сказаного (Hanafiye, 2014; Riekkinen, 2010).

Активно досліджуються лексичні та граматичні хеджі. До перших відносять безособові пасивні конструкції, вступні конструкції, конструкції з подвійним запереченням, питання у формі заперечення, розділові питання, умовні підрядні речення тощо. До других – лексичні повтори, модальні дієслова, дієслова розумової діяльності та чуттєвого сприйняття, розпливчасті формулювання (*kind of, and so on*) та ін. (Ginsburg, 2016; Романченко, 2017).

У пропонованій розвідці пропонуємо зосередитись на просодичних засобах виділення хеджів. Матеріалом дослідження слугували діалоги персонажів-британців із сучасних художніх кінофільмів та серіалів.

Проведене дослідження свідчить про те, що просодична маркованість хеджів здійснюється головним чином за рахунок пауз хезитації, змін гучності, висоти тону або темпу мовлення. Наприклад, хедж *just* має тенденцію вимовлятися з рівним ядровим тоном з середньою або довгою паузою хезитації після нього, зокрема тоді, коли мовець хвилюється або не впевнений у собі і своїх словах. Так, подібне звучання було зафіксовано в репліці дівчини, яка розповідає таксисту про подругу, яка нещодавно загинула:

She >just... | | →found out that her \boyfriend § →fucked someone ^else and § wanted to \punish him § by →ending up in \hospital § and →not letting him \visit her for a bit | | (Fleabag, 2016).

Сказавши «*she just*», героїня показує, що вона має намір почати свою розповідь, проте їй потрібен деякий час, щоб зібратися з думками, тому вона робить тривалу паузу. Дівчина намагається знизити значущість того, що відбулось.

У репліках, маркованих негативними емоціями (злістю чи роздратуванням), хедж *just* опиняється в наголошеній позиції з підвищенням гучності та тонального рівня та зниженням темпу мовлення. Подібним чином його вимовляє дівчина, яка намагається позбутися залищів настирливого юнака: *I'm →just 'not \looking, | \Steve | |* (Shameless, 2013).

Темп розділового питання переважно низький. Однак, його зростання можна спостерігати в репліках, сказаних у стані роздратування та агресії. Пауза після основної частини питання в таких ситуаціях, як правило, або

відсутня або звучить надкоротко, наприклад: *You →broke the 'fucking 'girl's 'nose, § 'didn't you?* | | (Fish Tank, 2009).

Таким чином, хеджі в спілкуванні персонажів англомовного кінодискурсу супроводжуються паузами хезитації, змінами гучності, висоти тону та темпу мовлення, коливання яких визначається емоціональним станом мовця.

Література

1. Романченко А. Комунікативні тактики стратегії хеджування. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. Вип. 153. Кропивницький : Видавець Лисенко В. Ф., 2017. С. 310 – 314.
2. Elswyk P. Hedged testimony. *Noûs*. # 57 (2). Hoboken: Wiley Periodicals, 2022. P. 341 – 369.
3. Fraser B. Pragmatic competence: The case of hedging. *New approaches to hedging. Series: Studies in Pragmatics*. Vol. 9. Brill, 2010. P. 15 – 34.
4. Ginsburg S. Hedging to save face: a linguistic analysis of written comments on in-training evaluation reports *Advances in Health Sciences Education* / ed. S. Ginsburg, C. van der Vleuten, K. Eva, L. Lingard. Vol. 21(1). Springer, 2016. P. 175 – 188.
5. Hanafiyeh M., Afghari A. Gender differences in the use of hedges, tag questions, intensifiers, empty adjectives, and adverbs: a comparative study in the speech of men and women. *Indian Journal of Fundamental and Applied Life Sciences*. Vol. 4 (S4). Jaipur, 2014. P. 1168 – 1177.
6. Riekkinen, N. "This is not criticism, but..." Softening criticism: The use of lexical hedges in academic spoken interaction. *Helsinki English Studies*. Vol. 6. Helsinki, 2010. P. 75 – 87.